

تفاوت شکایت کیفری با دادخواهی حقوقی چیست؟

دعاوی در یک دسته بندی کلی به دو نوع حقوقی و کیفری تقسیم می‌شوند. دعاوی حقوقی شامل مطالبه خسارت، الزام به تنظیم سند رسمی املاک، مطالبه اجاره بها و اجرت‌المثل املاک می‌شود.

دعاوی در یک دسته بندی کلی به دو نوع حقوقی و کیفری تقسیم می‌شوند. دعاوی حقوقی شامل مطالبه خسارت، الزام به تنظیم سند رسمی املاک، مطالبه اجاره بها و اجرت‌المثل املاک می‌شود. لیکن دعاوی کیفری مانند خیانت در امانت، کلاهبرداری، جعل، قتل، ضرب و شتم و تخریب اموال دارای وصف مجرمانه هستند. البته در پاره ای اوقات بعضی از خواسته ها ماهیتی دوگانه دارند بدین صورت که هم می‌توانند موضوع دعوی کیفری قرار بگیرند و هم حقوقی مانند ترک انفاق (عدم پرداخت نفقه توسط زوج) و چک بی محل از جمله مهم ترین این موارد هستند.

به گزارش «تابناک» یکی از مسائلی که باید مراجعین به دادگستری به آن توجه کنند، تفکیک این دو عنوان است که ضمن دلالت آنان به مراجع ذیصلاح، روند دادرسی را کوتاه تر می‌کند.

۱- دعاوی کیفری مربوط به عملی است که برای مرتکب آن، دادگاه مجازات تعیین می‌کند، ولی برای دعاوی حقوقی دادگاه مجازاتی در نظر نمی‌گیرد و فقط مرتکب عمل را به دادن حقوق قانونی دیگران یا انجام تکالیفش ملزم می‌سازد.

۲- شکایت کیفری را در هرکاغذی می‌توان تنظیم و به مرجع قضایی برد، ولی دعاوی حقوقی حتماً باید در کاغذ مخصوصی بنام دادخواست نوشته شود وگرنه مورد پذیرش قرار نمی‌گیرد.

۳- چنانکه فوقاً اشاره شد، در شکایت کیفری باید ابتداءً به مرجعی بنام دادسرا مراجعه کرد و بعد از انجام تحقیقات در کلانتری و دادسرا، جهت رسیدگی به دادگاه فرستاده می‌شود. ولی دادخواست حقوقی باید به صورت مستقیم به دادگاه تقدیم شود.

۴- شکایت های کیفری را بدون استفاده از وکیل هم می‌توان در دادگستری مطرح کرد، لیکن بیشتر شکایت های حقوقی به جهت پیچیدگی و فنی بودن شایسته است که توسط وکیل دادگستری مطرح شود.

۵- برای مطرح کردن شکایت کیفری (از هر نوعی که باشد) فقط یک تمبر ده هزار تومانی لازم است که در دادگستری بر روی آن زده شود، ولی برای طرح دعوی حقوقی، باید در مرحله بدوی بیش از ۲۰۰ میلیون ریال، سه و نیم درصد از ارزش خواسته تمبر باطل کرد. اما در دعاوی مالی غیرمنقول و خلع ید (متصرف) از اعیان غیرمنقول، هزینه دادرسی مطابق ارزش معاملات املاک در هر منطقه توسط دفتر دادگاه تقویم و بر اساس هزینه دادرسی تعیین می‌گردد و سپس ابطال تمبر صورت می‌گیرد.

۶- پرونده بسیاری از شکایت های کیفری حتی با پس گرفتن شکایت از طرف شاکی بلحاظ اینکه واجد جنبه عمومی هستند و صرفاً جنبه خصوصی ندارند، مختومه نمی‌شوند مثل شکایت راجع به رشوه، قتل، زنا و...، اما دعاوی حقوقی با پس گرفتن دعوی از طرف خواهان، خاتمه می‌یابند.

۷- در شکایت های کیفری، به شکایت کننده شاکی و به طرف او متشاکی یا مشتکی عنه و یا متهم گفته می‌شود و به موضوع پرونده نیز اتهام می‌گویند. اما در شکایت های حقوقی، به شکایت کننده خواهان، به طرف او خوانده گفته می‌شود و به موضوع پرونده هم خواسته می‌گویند.

۸- برای دعوت کردن طرف شکایت کیفری (متهم) به دادگاه برگه ای بنام احضاریه برای او فرستاده می‌شود و در صورت عدم حضور جلب خواهد شد، ولی برای دعوت کردن طرف دعوی حقوقی (خوانده) از ورقه ای بنام اخطاریه استفاده می‌شود.

۹- در شکایت کیفری، اگر متهم (مشتکی عنه) به احضاریه توجه نکند و در وقت تعیین شده خود را به مرجع قضایی معرفی نکند، وی را جلب و به اجبار به دادگستری دلالت می‌کنند، ولی در دعاوی حقوقی اگر خوانده به موقع حاضر نشود، منتظر او نمی‌مانند و ممکن است حق را به خواهان بدهند.

۱۰- در شکایت های کیفی با درج دلایل و مستندات در قالب لایحه می شود به حکم دادگاه اعتراض و خواستار ارسال پرونده به دادگاه تجدید نظر شد، ولی در دعوا های حقوقی، باید به وسیله دادخواست مراتب تجدید نظرخواهی اعلام شود.